

retro quem stat sponlus auctulans orationes & considerans necessitates nostras. Sed quae species sacramentales dividantur, an etiam dividatur corpus Christi? Respondeo, nequam; illud indivisibile, immo sicut totum in terra hostia, ita & tatum in qualibet parte est. Divide ac communis lacras species in mille particulas, in qualibet remanebit integer Christus: Declarari id soleat exemplo humanae animae, quae tota est in toto corpore, & tota in qualibet eius parte v. g. digito. Declarari soleat exemplo speculi, quod licet in mille frusta confringatur, in qualibet tamen frusto relietur tota mensa imago. Declarari denique soleat exemplo humanae vocis; verbum enim ex ore meo prolatum, utriusque homines audiant, tamen ab omnibus integrum, non dimidiatum auditor.

S. III. Tertium, quod Christus simul existit in pluribus locis.

7. Tertium denique miraculum in Eucharistia perpetuum, & intellectu humano captiuandum est, corpus Christi esse simul in innumeris, inquit diversissimis locis; in quibuscumque enim altaris post consecrationem adest praefatam sacramentali, in calix autem praesertim naturali. Miror hanc veritatem a nostris hereticis tanquam impossibilium allatram, cum ammen eandem in suetu plecto-communione frequentem per doctrinam consequentiam admittere debant; quamquam enim in pane consecratore praefatam Christi extra usum non admittant, decent tamen illam in actuali sumptuose adesse, ita ut post deglutiendum bolus vivus & versus Christus in corde communicantis resedat. Si ita est, ergo etiam in Saxonie Christus adest sub actuali sumptuone omnia! ergo etiam in Suecia? omnia! ergo etiam in Anglia? omnia, & sic si una die in regionibus dispersissimis miliebus ac milienis hominum communione, Christus milles & milles in eorum cordibus existet. En habent eandem nobiscum difficultatem, quam digna esse imperceptibilem.

8. Verum non meum est incredulorum convincere, sed fideles instruire. Audi rem ad capitum! Sanctus Ambrosius, protus filius et Gregorius Turonensis, l. i. Mir. S. Mart. c. 5. cum Mediolanum officio Divino interesset, subitopore obtritus odiornavit. Sonus erat prater ipsum prolixior, & ad duas vel tres horas protractus; igitur & Diaconi fuere, qui illum expergefacerent. Recollecto Sanctus animo ajebat, parcat vobis Deus, quia a pientissima functione me avocatus; fui in urbe Turonensi in Gallia, ibique meum fratrem Martinum Episcopum his diebus vita funesta sepulchro intuli. Admirabantur circumstantes, & sine mora nuncius mittebant in Gallias rei visitationem exploraturum: ita, redivit nuncius, retulique revera Ambrosium eo tempore, quo Mediolani dormierant, Turonis suffice ateo Martino funerali spectante omni populo perolvitur. S. Fronte unus & segregata Discipulis Domini, prout

narrat Petrus Tolofanus, tom. 4. c. 19. eodem ipso tempore, quo in Ecclesia sua Episcopali sacrificabatur, a sensibus alienis aliquandiu subfuit, quia funeri ac sepulturæ sanctæ Marthæ in Provincia interfuit, in cuius rei fidem hadiedit ibi in urbe Tarasco exhibentur sancti Antifitis manice, quas ex obliuione reliquerat. S. Antonius Paduanus (*In vita S. Antonii*) quondam in loco procul distito ad populum dicens, recordabatur neminem a se constitutum esse, qui domi in choro palleniente loci sui versiculum decantaret: igitur in pulpite caput cucullo operieas feso reclinavit, & coram omni illa auditorum frequenta sic aliquandiu permanens, interim mirabilis quodam modo domi officium illud pregerit. S. Franciscus Xaverius (*Taraf. 1. 5. c. 2.*) in Chinis navigans una cum sociis terribili tempestate interceptus est: venti adorceriabant, ut scapha triremi alligata rupit rubitudine avulsa & in altum nefcio quo abrestita sit: perseruent nisi Xaverium Deo supplicante secum habuissent. Sed quinam Xaverium secum habuere, illi, qui in triremi, aut illi, qui in scapha vehebantur? utrique; redeunte enim malitia & illi & illi jurecuperato affirmarent, Xaverium nunquam a se absuisse. Jam his prorotatis refutacionis ad scopum; Potius omnipotens Deus S. Ambrosio, potuit S. Fronte, potuit S. Antonio, potuit S. Xaverio, alijque suis famulis in hoc mortali ac corruptibili corpore existentes haec gratiam conferre, ut simile & femel in diffisis doabus locis comparent; quid mirari, mihi Christiani, Christum gloriosum, ac in calix regantem, & in hoc & in isto altari simul elevari, immo eodem momento Roma, & Parisis & Vienne, & in mille alios locis immolari? sicut in cubiculo miliebus circuus circa pendentes speculis referto unicuius homo milles representantur: ita Christus Dominus in omnibus totius mundi hostiis ritore consecratis replicatur & existit. Ergo sunt miliebus & milieni Christi. Erras? unicuius est, sed milles & milieni replicatus.

9. Reus omnem clarissime capies ex historiâ, quam Bagatta de Mir. M. l. p. t. 15. exparat. In Provincia terra laboris duo fratres Lici de conuento S. Francisci Cajetani preparaverant se ad facram Communionem in die Coena Domini sumendum, cumque nihil minus cogitarent, a loci Guardiano in urbem panem summe necessarium mendicaturum instinuerunt. Tandem dominus tardius reversi, cum & Divinum officium perfoluntum, & reliquo fratre mensa assidentibus invenient, facillum, ubi Venerabilis observabatur, petunt, ibique vices suas, quod in tanta solemnitate facra Communione privarentur, doleantes, geminitus ac singulitudo vacabant. Ecce! dum nihil minus sperarent, ex ipsa ascula, quod SS. Eucharistia recondebatur, palcherrimus juvenis proficit, qui alleenus se mundi Salvatorem esse, accepto fieri Ciborio utique fratris Communionem poserit, ita timique locum, unde proderat, repetit. Extant autem vestigia pedum illius pavimento facili-

De effectibus Eucharistie.

impressa, atque ferreis craticulis contecta, in abjice omnem affectionem erga res terrenas. Super & historia in pariete depicta visum. Mihi Christiane, possem hic tibi suse inculcare, quantum ardens sacra Communionis desiderium Deo placet; verum ad rem nostram id solum notare te jubeo: Ille, qui sacram Communionem distinuit, & quem manu tenuit, & qui in sacra Ciborio exitit, & qui in os fratrum ingressus est, fuit unus, idemque Christus. Intellegis, quomodo in pluribus locis simul existere valeat: Jam satie de hoc.

12. **Epilogus.** Compendium dicta omnia. In SS. Eucharistia tria sunt perfecta miracula; quod substantia panis & vini omnimodo destruitur, quod accidentia remaneant sine fundamento, & quod Christus in miliebus ac milienis locis simul existat. Quid doctrina eratius ad nostrum emolumenatum? Dum cogitas, mihi Christiane, substantiam destruit, roga Dominum, ut in facra Communione peccata tua perfecte destruantur, una cum pratis habituibus, & confundantibus, que te ad offendendum Deum pertrahunt. Hanc gratiam in facra Communione impetravit B. Margarita de Cortona: quamquam enim diu inter lacrymas, & corporis macerationes penitentiam egisset, a Christo tamen non alio nomine, quam immunda peccataries nuncupata fuit. Tandem pertuta infelici tituli rogare Dominum caput, ut se in filiam recipere: promisit id Christus ea lege, si repeperit torius vita exomologesi animum expiatore: expiat illa, & ecce: dum facram Communionem accedit, a Christo & facrofanca Hostia audit haec verba solatio plenissima: *Filia mea, ego abscondi te in pacem tuis.* (*In vita B. Margarita de Cortona.*) Dein cum cogitas, accidens te manere sine subiecto, roga Deum nunc, ut certum a mundo, & rebus omnibus mundanis periecle aviles, ac certitudines affigat. Cum Christus Dominus quondam ad Iudeos verba faciet, inter alias doctinas & hanc illuc inculcat: (*Luc. 7.*) *Ubi fuerit corpus, illuc congregaberis & aquiles.* Quid intelligit per corpus, quid per aquiles? S. Ambrosius l. 2. responderet, per corpus intelligi SS. Communionem, per aquilas vero pios communicantes: itaque infinitae voluntas Christus, quod quisquis facrificat in eam condigne accipit, nos, inquit aquile procul a mundo supra nubes animum elevere debet. Narrat Jacobus de Voragine, fer. de Euchar. fanum Hilariam habuisse magnæ virtutis Virginem, quam in spiritu intrubat: hanc sine fine incitabat, ut lape sapienti ad facram Communionem accederet, inquit: nos se spoumam castissimam & sanctissimum, in cuius societate si vivere velis, necesse es, ut in virtutibus quam plurimam proficeret. Virgo antea desiderabat videre hanc spoumam: cui Sanctus: abi, prepara te ad facram Communionem devotione, qua potes maxima, & montrabili tibi spoumam. Fecit Virgo, quod iusta est, & Dei famulus ostendit illi de altari facram Holtianum: En filia! hic tuus sponsus esto! age

Domina II. post Pentecosten.

CONCEPTUS XLII.

De effectibus Eucharistie, quo operatur in anime & in primis de deo humilitatis, castitatis, & desiderii rerum celestium.

Homo quidam fecit cenam magnam -- & coepit omnes exculare. *Loc. 14.*

55. **Eucharistia Sacramentum novi naufragiorum**, sed ardenter appetendum est.

1. **H**eroe admiratione defixus, nec possum capere, quo de causa invitati convivaz ad hodiernam cenam inianum excusationum obtinere compare recularint; si ad labores, ad ratiocinias, ad numerandas causas, ad soleendas tributas, ad vineas culturas sufficiunt vocati; miserum non foret, ait Didacus Stella, in *Luc.* (hic) verum vocantur ad epulas, ad delicias, ad menarum lauitias, atque insuper nesciunt, quas ulteriores gratias ac beneficia homo iste diffidat ipsi pareat, & incipient se omnes extare: non intelligo! Relinquamus sententiam litteralem, & indagemos moralem! Per hominem illum, qui invitauit convivas, nemo aliis nisi in carnatus Dei Filius, per cenam magnam nihil aliud nisi sanctissimum Eucharistia Sacramentum intelligitur: cena hac magna est tam quam ad se, quam quod nos: quod se, quia optimus Maximus Deus, cuius Majestas incomprehensibilis est, de quo facilis dicitur, quid non sit, quam quid sit, qui compendiose ait, & Dei famulus ostendit illi de altari facram Holtianum: En filia! hic tuus sponsus esto! age

honorum impermeabilis oceanus, cuius felicitati nulla potest fieri aesciatio, & fine quo nulla creatura subsistit; illi, inquam, Deus in hac causa & hospes simul & cibas est. (*Pompeianus, ap. p. 3. e. 27. n. 2.*) Magna quoniam nos; qui ut ait quidam modernus, (*Ardens Thub. Cai. p. 3. inde p. 7. n. 3.*) in Deo nos quoties per sanctos Angelos septies elevari juberet ad audiendam muticam caelestem, prout factum est sancte Magdalene: si nobis imprimetur sacramonum vulnerum dignitatem, sicut sancto Franciso: si conspergeret labia nostra virginalium aberunt lacte, sicut sancto Bernardo: si ex aperio suo latere propinquaverit nobis Divinum sanguinem, sicut sancta Ludgarda: certe per hoc omnia haud tantum nobis exhibetur favorem, quantum per utipac dignam Communionem. Et tamen propter pudor dantur homines, qui faciatissimum hanc Cenam nautentes cum hodiernis convivis se excusat, per illum enim, qui etiam ratione vilie obtendit, teste Lyrano, in Luc. (*ibid.*) intelligentur *fingers*, qui alii volunt dominari. Per illum, qui quinque agnus boum se emisso afferunt, intelligentur avari, qui in res temporales demersi obliviscuntur caelatum. Per illum denique, qui uxorem duxit, intelligentur carnales, qui spures brutorum voluptates aternis Beatiorum gaudis perferunt. Infelicitissimi sunt ejusmodi Christiani, quia celestis donis as praetextissimis effectibus, quos hoc Sacramentum in anima operatur, temeriter privat. Quanam sunt haec dona, quinam sunt hi effectus?

Quia in anima operatur ubilibissimus effectus.

2. *Propositio.* Id non solum in hodierno disfusio, sed & in sequentibus explicatum est. Pro hodierte materia scopus, & divisio conformiter ad Evangelium ista sit: SS. Eucharistia docet, & dat nobis veram animi humilitatem, hoc prima pars: SS. Eucharistia docet & dat nobis contemptum rerum mundanorum, hoc altera: SS. Eucharistia docet & dat nobis sincerum castitatem amoris, hoc tercia: Interim nostra, mi Christiana, sicut aliquis cacus, etiже non videat, ex calore tamen sentit, quam tuus mirabilis fit: ita etiam fides non nisi coepit quadam modo adorandum hoc mysterium nobis proponat, ex admiranda tamen effectibus judicare possumus, quantum illud amare, & astimare debeamus, dicente S. Basilio, ap. Ard. loc. cit. n. 1. *Fide creditum, & utilitas festinat.* Attende! Favete!

3. *Primo, veram humilitatem.*

3. *Confirmatio.* *Villam omni!* Hoc excusatio est superborum, qui praeclarentiam, & dominatum supra alios ambient, simillimi illis arboribus, quanto magis sunt fructuum expertes, tanto altius ramos erigunt. Opulvis, o cinis! veniam, accede ad SS. Eucharistia, disce, & exora a Deo tuo humilitatem!

4. *Sanctus gentium Apostolus, dum Dominum Incarnationis mysterium deprehendit, confi-*

derando, quod altissimus Deus, qui celum & terram & nihil produxit, qui solē & lunam dirigit, qui elementorum motus omnes gubernat, & qui Angelorum milliones ad obsequia promptos paratologe habet, reliquo Deitatis folio ulque ad Virginis uterum, ulque ad fabulum sem demiserit, plenus hunc exclarat: (*Philipp. 2.*) *Exanimatis somnitum, fatus obdieniens usque ad mortem.* Apposite loqueris sancte Pauli: si nobis imprimetur sacramonum vulnerum dignitatem, sicut sancto Franciso: si conspergeret labia nostra virginalium aberunt lacte, sicut sancto Bernardo: si ex aperio suo latere propinquaverit nobis Divinum sanguinem, sicut sancta Ludgarda: certe per hoc omnia haud tantum nobis exhibetur favorem, quantum per utipac dignam Communionem. Et tamen propter pudor dantur homines, qui faciatissimum hanc Cenam nautentes cum hodiernis convivis se excusat, per illum enim, qui etiam ratione vilie obtendit, teste Lyrano, in Luc. (*ibid.*) intelligentur *fingers*, qui alii volunt dominari. Per illum, qui quinque agnus boum se emisso afferunt, intelligentur avari, qui in res temporales demersi obliviscuntur caelatum. Per illum denique, qui uxorem duxit, intelligentur carnales, qui spures brutorum voluptates aternis Beatiorum gaudis perferunt. Infelicitissimi sunt ejusmodi Christiani, quia celestis donis as praetextissimis effectibus, quos hoc Sacramentum in anima operatur, temeriter privat. Quanam sunt haec dona, quinam sunt hi effectus?

5. *Verum non solum docet, sed & dat nobis donum verae humilitatis.*

5. *Conformatio.* *Villam omni!* Hoc excusatio est superborum, qui praeclarentiam, & dominatum supra alios ambient, simillimi illis arboribus, quanto magis sunt fructuum expertes, tanto altius ramos erigunt. Opulvis, o cinis! veniam, accede ad SS. Eucharistia, disce, & exora a Deo tuo humilitatem!

pro-

proveniat, cognoscamus. Et merito; quantum enim oportet, ut nolnet ipsos in abyssum nostrum nihil demergamus, cum cogitamus fervam accedere ad Dominum, creaturam ad creatorum, peccatorum ad sanctissimum, reum ad reditum, hominem ad Deum? id certe miro quodam modo fecerunt sancti stupendam ex Angelica hac mensa humilitatem reportantes: S. Bonaventura (*Waldens. Ann. 1245. n. 6.*) imperfectiones suis & quotidiana delicia perpendens aliquanto tempore non tantum vitiis monasteriorum servitutis sele addidit, sed & lacrimatione communionis tanquam indignus abstinuit. Et quid factum est? Angelus de calo misericordia confraternitione impertivit. B. Simon Ordinis Cisterciensium conversus, (*Anal. Ch. 2. Tom. 3. Ann. 1193. c. 4. m. 55.*) cum quidam die ad communionem sumendum accepit, sacerdos vero sacram hostiam inadvertenter in terram cadere permisit, iudicabat id factum esse, quia Christus fortidum cor suum intrare advertebat, rogativite Dominum, ut sibi veram illi ipsius cognitionem largiret: cum ecce sacra Hostia de terra exiliens fusum evolavit, & in eos eius introivit. Subito plores ejusmodi eventus, & tibi dico, mi Christiane, O si frequenter debita cum preparatione sanctissima huius Mensa accumberes, ne pro te omnino fatum depoperet, & nam corporis & animae miserians humiliter agnoscere dices.

§. II. Secundo, contemptum rerum mundanorum.

6. *Quoniam juga horum emi!* Hoc excusatio est avatorum, qui inordinata affectu in res terrenas demersi, aures, oves, animos, agros plus quam interminibus cali theatrosternit, & millimi ipsi jumentis, quia pugnili fonte, aut hordei, quod inventum, avidissime devorant, pretiosum autem unicum bumi jaacentem transfrunt. O si frequenter devotissimus Angelicam mensam accumbentes, ne illi certe animum a terrena avellere, & ad cœliam differunt elevarer!

7. Patriarcha Abraham postquam Logi cogitatum suum & manus iniuriorum Regum, qui captivum illum abducerant, liberavit, non solum illum reportata victoria gloriosus, sed & insignibus ipsius opulentis redit: Illud autem praeteritis memorabile est, quod Abraham omnes hos spoliorum thelauros Deo ex ase consecravit, simile protestatis fuerit disendo: (*Gen. 14.*) *Levo manum meam ad Dominum Deum excellsum, & profitemur eis & tere quod a filo subemini usque ad cariogram salige, non accipiant ex omniis.* Unde obsecro tam heros Patriarche resignatio: utique ex capitulo antecedente sciatur, quod fucis diuine subinde in profissione anni & ergo, nec tamens de illo unquam legitur tam profusa liberalitatis actus? Quia cuius? Responso facile eritur ex circumstantiis historie: Abraham a pratis redux divertit ad faciendum Melchisedech, a quo prolatio pane ad vino patens, & refectus fuit. Panis iste & vinum fuit figura SS. Eucharistie, conseqüenter inculcavit tibi volo mi Christiane, si figura quantumvis plurimi facilius a significato remota id in Abram habeatur operata est, ut pretiosissimum spoliorum effectum omnem abjeceris, quanz virtutis erit ipse hic sanctissimum Panis ad extinguidos in animo terrestres effectus? vere exclaimsat S. Laurentius Justinianus, ferm. de Eu- char. *Ex hujus saeptione diversa, serena sollecentur.* Experiuntur hujus veritatis habemus in antiquis illis sanctis, quia sanctissimum Sacramentum singulari cum devotione erant addicti: fure Angelis similes, viventes in hoc mundo qua extra mundum, in carne quasi extra carnem, atque hujus facili honores, dignitates, divitias, & quidquid mundus admittat, quia fecerora reputarunt. Didicunt id ab ipso Christo, de quo S. Joannes Evangelista, antequam institutionem Sacratissimi hujus mysterii in ultimo cena recenseret, haec verba præmisit: *Utranscas ex hoc mundo ad Patrem, (Joh. 13.) quasi innuere vellet, primam fractiolum communionis preparationem eam esse, ut transeas hoc mundo ad Patrem, id est, ut cor ab humanis rebus & inordinato amore facili perfecte avellatur.*

8. Nec fatis hoc: SS. Eucharistia non tantum avocat animum a terrenis, sed etiam elevat ad caelum. Probationem iterum captiuius ab exemplo Christi, & Apollonorum. Postquam Dei Filius in ultimo cena convivio, corporis consecravit, & communificavit, statim peracta omnia fatum depopera, & nam corporis & animae miserians humiliter agnoscere dices.

K. 4 Apo-

Apollonis ad sublimia ascendas, neceste est, ut mentem ad caelita erigas; neceste est, ut magis in celis, quam in terris habites. Proinde si non omni tempore, saltem illa die, qua Angelico convivio accubuit, familiare tibi fac ejusmodi precandi formulas, aut suspira, quibus identiter mentem inter quavis negotia ad celos extollas, aut saltem ad singulos hora fatus per diem in animo dic: Laudetur SS. Sacramentum! &c.

S. III. Tertio, sacerdotum capitis amorem.

9. **Uxorem duxi.** Hac excusatio designe laicorum est, qui obicitur voluntatibus inimicis miseri Israeli, quibus plus sapientia Egypti carnes & allia, quam purissimum, ac gustissimum Manna. O si infelices id genus Christiani majori devotionis studi ad guttas Divinissimi Epulicidias lefe accingerent, quam facile, & cito a foedissimis suis infirmis liberarentur.

10. **Populus Israel quondam contra potentissimum hostem, videlicet Madianitas non sine periculo captivitatis aut internectionis bellum gererat, cum Dominus Deus praecepit Gedoni, (Jud. 7.) ut cum Puer Imo Phara in causa inimicorum clam defenderet, & quid ibi fermentum insiceretur, auscultaret: vix Gedeon, & incognitus armatorum exercitus lefe adiunxit. Ibi unum ex militibus audivit suum frumentum narrantem: videbam mihi, abeat iste, quod subincertus panis, ex horro vobis, & in causa Madian descendere, cumque perveniret ad tabernacula percussit illud, & subiugans. His auditis concepit Gedon indubitatum spem victoriae contra Madianitas, & ego his iudicis concipientiam; per Panem enim subincertum intelligit S. Bernardinus Senensis SS. Eucharistiam, & per Madianas intelligit impotentes carnis rebellis infusus: sicut ergo panis ille evertit tabernaculum hostium; ita lanitantes illi patetos libidinem: verba sancti Doctoris T. 2. fern. 59. ar. 5. c. 1. sunt: *Cabrit Madian matronum defensionem provisores sunt, qui subversi subincertis panis, id est hoc Sacramentum. Ne que mirum cuiquam videri debet, quod SS. Mykterium hanc operare effectum, ille enim ab immaculato Divini Fili corpori unice proumanat. Scimus, quod cibis generant spiritus fibi similes: ita carnes cervorum contra febres, carnes damarum contra vertiginem, carnes columbarum contra mollescas bilis prodebet dicuntur: (Plin. 1.8. c. 32) quin immo adeo indubitatum est, cibis delicatioibus procreari præstantiores spiritus, ut Rex ille Herodius pueros, (Dom. 1.) quos ad omnem Perferam artem ac scientiam nobilissiter enuntiri cupiebat, de Regie mensa obsonios paci præcepit. Cum igitur caro Christi et Virgineo Maria sanguine suffusa, Spiritu sancto obumbrante per miraculam formata, & ap omni inmunditate navo,***

plus quam sol a tenebris, aliena fuerit, quid mirum, quod in sacra communione laicis rebellione compescat, & cattifatis amorem ingeneret? Caro Virginea Virgines facit?

11. Capiamus huius rei exemplum: Juvenis quidam Ferrariensis (P. Paulus Barry in folio Haagob. die 10.) adolescentiam suam probabis impudicitie lapibus fodum in modum conspueverat, nihilominus fallos desiderio & metu damnationis conscientia Arbitrum adit, confilium petuit, qui ratione a pudendis pestilis confutandis inimicitibus emergere posuit? Viam non video compendioforem, abeat Sacerdos, quam ut uxorem ducas: Nube; melius est nubere quam urt: obtinempatur juvenis confilium, uxorem duxit, & pace animi fructus est. Verum paucis post annis uxori fatis conceperit, & eni veteres recrudere molestia, pugna contra carnis stimulos erat acerbior, quam antea. Quare iterum ad confitendum pro remedio recurrit: quid agam? transfece ad lecandas nuptias? metuo incidere in uxorem malam? Non transeat? molestatibus continua lucta: Et ecce, Bone fons; sacerdos fecit a priori remedium illi praefixisti: quale illud ut frequenter accederet ad sacram Synaxis: Id, abeat, si ocastra ad minimum die feceris, paulo post tentationem importunitatem liber eris; & acceptarite Cor confitum, coeqe ita te levatum fons, ut abque difficultate carnis rebellionem franeat, & vitam ab omni immunditia alienam dicere dicarditis: tum enimvero exclarame sapientia auditus est: Eheu! cur unquam uxorem duxi? cur non prima vice incidi in sacerdotem, qui mihi frequentationem Sacramenti suaderet? viarem non hominum fortissimum, &c. Ea mihi Christiani, quam efficax medicina contra turpe vitium sit SS. Eucharistia: ideo Mellitus Bernardus fern. de Cen. Dom. nov. 3. ad fin. ad ejusmodi infirmos a sua infirmitate curatos quondam afferere non dubitavit: *Siquis viderit non tam fave morte, nec tam aerobs fons -- luxurias mentis, gratias agat corpori & sanguini Domini; quoniam virus Sacramentum operatur in eo. Haec verba mellifluis nobis suthicant: Jam ad coronandum.*

12. **Epilogus.** Hodieci conviva ad beatissima conum invitati compare detrectare, excusando se: *Villam enim, quinque jugae acommodi, uxorem duci: ita sunt Christiani, qui Eucharistie conuona facti habent, videlicet illi, qui per convivas illos denontantur, superbi, avari, laicivi. Verum accedit, o miseri, & hic curam cibis conuona facti habent, videlicet illi, qui per convivas illos denontantur, superbi, avari, laicivi. Verum accedit, o miseri, & hic curam a veterris inimicitibus, Christi in Eucharistia deducet superbius, & das veram animi humilitatem; cum enim Omnipotens, sapientiam, inimicentiam, aliisque Divinas perlesiones, quin itiam etiam corpus, animam, ac suum sanguinem usque ad tenuisse panis portionem refringit, tuum est, mihi Christiane, ut profundissima humilitate coram Deo tam magno, & amabilis in abyssum tui nihil absorbeatis, & præfertis in actuali sumptione sanctissimi huic cibi.*

De officiis Eucharistia.

sreditatem titorum peccatorum recognoscens corde & animo proficet: *Domine non sum dignus. (Deu. 32.) &c. Dein Christus in Eucharistia dedocet inordinatum rerum terrestrium amorem, & inflamat ad caelium desiderium: hinc de illo S. Chrysostomus Homil. 24^a in 7. ad Cor. intelligit ea verba scriptura: *Si quis provocans ad solandum pullos suos: sicut enim aquila præ catenis avibus sublimissime supra nubes se efferebant pullos suos ad irroratum folis a pedum pullo se trahit: ita Christus fideles animas in sacra communione ad aeterna confundenda in altum erigit: tuum est, mihi Christus, ut pullos aquila sis, id est, ut abjectis curis facultibus Divinam hanc aquilam tequaris: Suspira corda. Denique Christus in Eucharistia dedocet laiciviam, compescit concupiscentia rebellium, & menti communicantis ingredit Nobilissimum caminorum Virtutem: quia Virgo est, quia Virginis Filius est, quia mandat amatorem. Tuum est, mihi Christiane, ut dum facillatissimo hunc convivio accumbas, illibata hujus virtutis donum a Deo tuo instantissime exores, contra Ammodat tentationes impigra fedulitate decertes, occasiones periculofas caute fugias, & deinceps inexpugnabili proposito decernas, potius mortem milles optere, quam Deum tuum reverenter fecere offendere. Hocf & vives: Quod si non feceris, mente prena, quæ contra hodiernos convivias lata est: *Nemo viderit illum galabit conviviam. Deus avertat hanc ponam a te, a me, & ab omnibus nobis, &c.***

Dominica III. post Pentecosten.

CONCEPTUS XLII.

De officiis Eucharistia, quæ operatur in anima, & prestitum de conversione peccatorum.

Hic peccatores recipi, & manducat cum illis. *Luc. 15.*

Christus in Eucharistia recipit peccatores.

1. **S.** I inter arcana nature operationes, quæ sum casua & origo huius tipe intellexit acient transcendit, quidquid inauditum ac mirabile extat, illud proteclo est, quod de nobilissimo quodam non in Intula, nomine Loguca narratur, cuius aqua cum vita habebitur dicuntur, ut servicos jam mortuicinos regi venefice faciat. O si euclimodo fons in nostra vicinia fluens, quot decepta annis illuc festinarent: Rem primo intuvi pro fabula exploderem, nisi præstantissimus Author Eusebius Nierembergius Hisp. Nat. 1.6. c. 56. eam perhibet, allegans testimonium Petri Martyris, adducere historiam deinde quodam, qui amore vita diutius producenda ad hunc fontem se contulerit, & illius aqua per aliquod dies lotus ac potus resumplens robur virile, florens ac vegetus domum redire, uxorem duxerit, filiosque generuit. Verum quid hoc ad me? id folum optarem, ut hodierni scribere & Pharisei

notitiam de hoc fonte habuissent; tunc enim non audi fascan sufficiat ex quo maledicentis præritu Christum ex eo cavillari, quod peccatores recuperet, quia cogitare mecum potuerint, ille familiumque huius fonti, & ideo tantum peccatores recuperare, ut pulcherrimam gratia juventutem in illis reproduceret. Et ita revera est: *Christus peccatores recipit, (Luc. 15.)* ut justos efficiat: quia immo audite, & obstatice vos Zolli, non solum maniacas cum illis, sed etiam manducatur ab illis; ubi in sanctissimo Eucharistia Sacramento; quem in fuen? ut sicut cubus naturalis transit in substantiam manducantis, ita illi manducatis animam qualis in seipsum convertat, tribuendo illi, si debilius in modum cooperetur, esse quoddam celeste & Divinum. Non capit? Ergo audite S. Gregorium Nyssenum cap. 37. dicit: sicut fermentum totam panem matam pervadit: Audite S. Pachomium c. 12. de corp. & lang. Dom. dicit: sicut unica guttula aquæ cum viuo conditum: Audite S. Joannem Damascenum lib. de fide c. 14. dicit: sicut fermentum igutum splendet, & urit: Audite S. Thomas Aquinatem opificem de Sacr. c. 20. dicit: sicut surculus inferni, & inoculatus arbori animatur ejus factio; ita anima digne communicantis unitar cum Christo: Sed quidquid fit de hoc.

U. illas convertat.

2. **Propositio.** Nos, dum de officiis Sacramente Eucharistia differimus, hodie perspicimus, quantum Venerabile hoc Sacramentum efficaciam habeat ad conversionem peccatorum, & quomodo hanc conversionem operetur. Lubet audire totum sermonis systema & divisionem? Eucharistia convertit peccatores, ita sonat prima pars: insuper extinguit in anima pravos habitus, ita sonat altera pars: & præmunit contraria respiciunt, ita sonat tercera pars. Neque omnino tacitus præteribo lectum SS. Cordis JESU, quod in hodiernam Dominicam incidit, docens labi fuentis sermonem, cui cor nostrum optimè dñno confignari debat. Attende. Favete.

S. I. Mutando aximum in profusum alium.

3. **Confirmatio.** Ut comprehendio ac clare demonstrem, qua ratione Sanctissimum Eucharistia Sacramentum peccatores convertat, in mentem mihi venientis Sancti illi tres orientis Reges, qui relicta patria at Regno prolitiuitate Hierosolymam utique fulceperunt, ne natum Mundi Salvatorem adoratur. Ubi in urbe Solimai appulerunt, ad adam Herodis divergentes, benignè excepti, rogative sunt, ut postquam in Bethlehem Divini Puti incanubala invenientur, redudentes id Herodis renunciarent. Ita, interege diligenter de puro, & cum invenerint renunciate mihi, ut rego vobis adorem illum. (Matth. 2.) Venerabilis latro id simulatio petuit, quia iam animo contra Christum conceperat sanguinoleatum consilium,

filum, quod postea in innocuum prolium cæde crudeliter executus est. Sed quid facit Reges? redierunt ad Herodem? Nihil minus! reatur enim Evangelium: *Per aliam viam reversus*. Quis de causa? quis mutavit eorum animam? Praeceps Bethleemiticum, in quo Delphicum munieribus coleruntur? sed unde praeceps Bethleemiticum tanta vis in animos? amplectamur secundum moralē S. Gregorii dicentes, Homil. 8, in Evang. Bethleem, domus pauperum intercessor: *ipso enim ob, qui sit, Ego sum panis vobis, qui de celo descendit*. Consequenter jam tum Neo-natus Mundus-Saluator quis per figuram indicare voluit, ejusmodi mutationes animorum in domo Panis, id est in facia communione nihil esse novi. O quot peccatores accedunt ad Angelicum hoc convivium, qui postea ad Hoc todem non amplius revertuntur. Iherusalem hæc via superbiæ, viamavaritiae, viam luxuriae, sed deinceps incedunt per aliam viam, neampe per viam humilitatis, per viam charitatis, per viam caritatis, aliamque virtutum, que veritatem sit, quod S. Bonaventura tractat in Theol. l.6, c.15, de venerabilis Sacramenti effectu evanescit, inquit: *Per hoc solum manifestum ad corde nostro, patiens ad laborem, ardenter ad amorem, devior ad gratiarum actionem*. Omni Christiane, quod modo aliud sit a teipso, aliud in verbis, aliud in fenu, aliud in operibus, aliud in conversatione, grates referre debet Divinissimo hunc mysterio. Verum audi plura, ac majora.

4. Sacerdos Domini, cum ad altare sacratissimum Panem fidelibus distribuit, ex ordinatione Ecclesie alia voce haec verba primit: *Ecce Agnus Dei, qui tollit peccata Mundi!* quibus innuere vult, quod præcipuus quidam Agnus tanquam immolati, quam in Eucharistia distributi effectus sit remissio peccatorum. Sed hoc est, inquit, imperceptibile! non enim qui in peccato accedit, mortem manducat & bibit? nonne hoc ipsa de causa omnes communicantur, dicta legi jubenur prius sincera confessione animam expiare? ita omnino est! quomodo ergo Sacramentum Eucharistia dictum peccata remittente? Percipere possim: In primis docet S. Th. 3.p. qu.97. art.4, per lacrimantem communione peccata levia remittit, inquit: *Confessus solum Sacramenta, ut remittat peccata remittuntur*. Dein fatis solida est illa Theologorum doctrina, quod SS. Eucharistia etiam peccatum grave, inculpabiliter in confessione ex ignorantia omissem extinguit. Denique non est dubium, quod & venialium, & mortalium peccatum magna ex parte remittat. Eni Christiane, quomodo Agnus Dei sicut oriens sed ex cœlo nocturnis delit tenebras, ita in Sacramentis propriis tollat peccata Mundi, & consequenter quomodo peccatorum convertat in justum! Imaginemus nobis terrenum Principem, qui in iste constitutus in pauperum suffici hominis domo diverte cogitat: quid sit? citato premicuntur cubiculi, qui conclave, in

Heat.

De effectibus Eucharistie.

155

Hoc? quantum hostem nominis, cum nomine concupiscentiam peccatis irritatam. Debet abrumper totum diendi stylum, & quis alio oculos convertere.

5. Exhortacio, dum cogito importunum hunc hostem hominibus etiam sanctis & innocentibus finisse semper, & esse molestissimum! præ mille alii tellis nobis sit Hieroaymus: propter qualis quantulque Sancus! vixit in deserto, ab hominum confortio alienus, erat vestitus hisuto facco, os eius palliebat jesu, oculi undabant lacrymas, pectus summebat laxum iictibus, corpus totum continuo tremebat. Divini iudicij recordatione, & tamen scribit ad Eliodorum, Epist. ad Heliod. *Persequitur me luxuria, ventus meus uult esse Deus pro Christo. Eheu! mi Christiane, quid date sanctum? deo inquam, qui in mundo immundo medius inter hominum confortio vivis? de te, qui oculos fratre, inceditos appetitus frangere, tibi ipsi vim inferre nunquam didicisti? de te, qui ad jejunium, ad flagela unius ictum, ad carnis mortificationem velut ad equalem expallericis? de te, qui corporculo delicate nutritio nihil unquam, quod appetit, denegasti? de te, qui gula & intemperantia, quod libet, semper indulisti? de te, qui amare & amari, ridere & jocari, ludere & saltare, bibere & delicari a tenetis affluebis? de te, qui demonis tentationes, & concupiscentia rebellionem pudendis lapibus ipsilatum irritasti! Deus Bone! qui aliud credamus, quam tuum concupiscentia lucrum (siquidem lucra, & non potius caedes dicti potest) esse contumaciam & periculissimum! Eheu! metuo, actum esse de te, siff ea remedia amplectaris, qui sapientis hic tibi praeparasti, ut cunctum sensuum, iugum occidatis, discretam canis maternationem, & que sunt filia. Verum præter ita summopere tribuendis frequentiam SS. Eucharistie Sacramenti, utpote, quod præcatis effectuissimum est libidinis antidotum. Refert Joannes Molchus in Prat. Spirit. cap. 25, haud procul Agnus civitate Cilicia vixisse duos Stylias, quorum alter (eheu! quis non exhorret?) postquam compluribus annis mira austeritate in columna stans Deo servierat, in Severianorum heresem incidit, innotescit fratrem in Catholicis veritate contentus, perseverante injurio proficit. Ita ut errantem reduceret, nullum non movit, sed incacum! tandem petiti ab eo, ut hereticis communionis particularibz fibi afferret. Atulit alter, camque Catholicus in fervore omnium injectus; resoluta est particula momentu citius. Tunc etiam, facta prorsus insolente & fere fastigio nisi superum infinitas dispensatione peracta fuisset, venerabilem Catholicam Ecclesiam hostiam in eandem omnium conjecit, & ecce! ebullientis aqua continet refrigerata, & SS. Hostia ne quidem madefacta fuit. O quam opportune ad rem nostram! quemadmodum SS. Eucharistia bollentem aquam in iœli oculi ad frigus reduxit, ita & refinguit inimicos concupiscentiarum, compescit vim tentationum, &*

6. Exhortacio contra relapsum. Dubitas, mi peccator? O uianas malles experientiam capere, quam dubitare! rerum percipe ulteriorem probationem in tercia parte, ut manus palpes, quam efficax sit SS. Eucharistia ad conversionem peccatorum.

7. III. Et dando color contra relapsum.

7. Celestis iste cibis iterato frequenter non modo medicamentum est refrigerans concupiscentia ardores, sed etiam, prout loquitur S. Laurentius Justinianus, restaurans anima vires contra relapsum, ad quem natura fragilis, & tenacitas nos allicit, confortansque, ut in virtutis, talutique semita confanter, ac fine offendiculo progrederi valeamus. Prophetia Elias fugiens impias Jezabelis perfecitiones, totus laetus sub umbra arboris recubabat somnumque cepit, cum ecce! adiut Angelus Domini, qui illum excitat, & pane suavissimo pavit. Comedit Elias, sed paulo post iterum obdormivit. Non acquisivit Angelus, iterum exerceficerit dormientem: & ecce! postquam altera vix gustava panem, adeo confortatus est, ut ambularet in fortitudine illius quadragestra diebus & quadragestra noctibus usque ad montem Dei Horob. (3.Regis 19) Mi Christiane, vocare in mentem retroacta tempora, & annos juventutis: o quam fragilis quam debilis, quam laetus in via mandatorum Dei incesisti! plus dico, quam miserabilis lapibus iterato in terram pro cubilibus: Nonne confortamento opus habes? Omnia; age, cum te persequitur impia Jezabel castro, ante alios opus est ut fugias; si needum vinces, proice te sub arbore crucis, & confidera Divini Redemptoris dolores. Quod si nec hoc proficeret, sume iterum iterumque panem Angelicum, & ille tibi conferet vires ascendendi in montem Christiane perfectionis. Sed quares, cur post primam panis Angelici sumptionem Elias iterum obdormivit? cur secunda primum vice ad iter roboretur est? Respondeo, ad tuam instructionem, ut licet forsan post primam Panis Eucharistie sumptionem ex fragilitate iterum canis, animo non despondeas: iterum, iterum que accede, non simpliciter una communi, sed communionis frequenta roborat contra relapsum: vires anima tua raroerant maiores, quanto maior erit hac frequenta. Ita expresse in hunc locum Rabanus inquietus in hunc loc. Elias bis passus exprimit nostra nostra fragilitatem, quibus nouis officiis similes pulsi, quatenus ad superiora ascendere valeamus.

8. Dicit Iortasse, est valde arduum & vix non impossibile, continuo in glacie ambulare & non cadere, in puga verfar! & non vulnerari, in igne est & non aduri! Intelligo quod ait: non nego esse aliquatenus arduum, sed supererat prima difficultate non credis, quanta succedit fragilitas, & jucunditas. Audi quid mihi incidat. Puer quidam Iudeus (S. Ant. i. p. iii. 12. c. 6. §. 2.) exemplari cum prolixi Christiis confunditur ad facia in Ecclesiis duxit, & quoniam omnino, que ibi confixerat, sacerdotum munia, ac

cero.

Ceremonia singulariter illi placuerant, clam in dei principiis instructi, & denique ad facieosanum Communionem admisisti. O Deus meus gratulator tibi hanc animam, & o anima gratulator tibi Deum tuum! verum ah grande infortunium! Res innout Patri Iudeo, qui in farias actus, ubi puer domum redit, arreptam illum in ardente fornicem injectit. Mater pueri viro crudeli facinore horrendum ejulare! concurrunt vicini & vicine, & ecce miraculum! vident puerum in medio flaminum incolumem & rident, & latari. Extrahunt illum, atque in criminis vindictam patrem in ignem proficiunt, tum interrogant puerum, quae causa & cuius patrocinio illius evaserit? respondit iste, apparetur sibi illam Virginem, quae infantulum in brachis tenet, tantumque fibi astatulisse solitum, ut non ferenter flammarum ardorem. Jam argumentum ducendo ad nostrum propositum: si SS. Eucharistia Sacramentum admirandoprosus prodigio compescit ignem furoris, potest utique etiam compescere ignem libidinis: et, mi Christiane, quod initio grandem tentias difficultatem, quia natura fragilates, & inventari confundet, & infernali inimicis hunc ignem quasi folibus animant; evades tamen incolumis, si virginem Matrem, & Divinum Infantulum in hoc Sacramento tibi patronos concilles. Nota: & namquam amplius obliuioni da, quod, tibi suggerio, monitum.

9. Epilogus. Hic peccatores recipi. Quis? qui sub Eucharistia specibus verus Deus & homo delicit? Quare recipit? ut iustos efficiat? Quomodo efficit iustos? Primo, mutando peccatorum in totum alium a seculo: secundo, extinguendo, aut saltu moderando concupiscentias fomitem: tertio, dando rubor supernaturale contra relapsum. Hic scopus erat, hac diffinitione dierni sermonis. Sed non iam res omnis composita est. Reitata, mi Christiane, ut his Sacramenti effectibusfero cooperari, & quod tuum est conferas. Quid ergo meum est? Explico a pari. S. Joannes Pontificis maximus (*Sanctus Reg. Dipt. 6.3.*) ad Justinum Imperatorem itinerante utebat equum, quo alias Romanis uxori vehi conveverat. Rediens Papa ex itinere restituit equum, verum iste non suum Dominum, nec quemquam alium hominum amplius assumebat, indignum esse ratus, ut alium quemquam hominum ferret, potquam ipsum Christi Vicarium tolerat. Sive Domina, vel quispiam alias equum confondere volebat, reluctabatur ille frenens, frendens, ac sternax, idque tamdiu, donec fando Pontifici dono relatuisset. Mi Christiane, an Deum tuum in SS. Eucharistia Sacramento in cor tuum receperisti? Ita, jam ficas velim indignum esse, ut alium occipatorem patiaris? veniet mundus, veniet caro, veniet damon, & cor tuum, sibi dedicavoleat; fed tu repugna, resiste, reluctare, atque inviolabiliter proposito dic: Moriar potius, quam prater Deum, cui cor meum conterari, alium dominatorem admittant. Amen.

Dominica IV. post Pentecosten.

CONCEPTUS XLIII.

De effectibus Eucharistia, preferimus de eo, quod peccatori faciem reddit observantium mandatorum, eisque firmet in fide, & charitate.

Exi a me Domine, quia homo peccator sum. *Lac. 5.*

Christus in Eucharistia dirigit hominem in gloriam salutis.

1. *Exi a me Domine, quia homo peccator sum;* quomodo ista convenient? Ne viae mentis vertas sancte Apostole, si peccatori non debes ad Christum dicere, *exi a me*, sed *intra in me*; quia Dei Pili peccatores non abscondi, sed intrando iudicari, & in gloriam salutis. Jam argumentum ducendo ad nostrum propositum: si SS. Eucharistia Sacramentum admirandoprosus prodigio compescit ignem furoris, potest utique etiam compescere ignem libidinis: et, mi Christiane, quod initio grandem tentias difficultatem, quia natura fragilates, & inventari confundet, & infernali inimicis hunc ignem quasi folibus animant; evades tamen incolumis, si virginem Matrem, & Divinum Infantulum in hoc Sacramento tibi patronos concilles. Nota: & namquam amplius obliuioni da, quod, tibi suggerio, monitum.

2. *Proprio. Dilectissimi Auditoris: advertitis, ut fallor, quem in finem ista differant; nimur ut viam immiti sternam ad materiam, quam tractamus, videlicet differendi de effectibus SS. Eucharistie. Nuper audivimus, quod valde efficax sitas conversionem peccatorum, quod in ordinatis concupiscentiae motus compedit, & quod homini contra relapsum vires supernaturales addat: hodie audiamus, quod peccatori faciem reddit observantium mandatorum, quod illum illuminet in fide, & firmet in charitate, ex quo iterum patebit, quoniam salutaris ac necessaria fit peccatori haccaelisis medicina. Attende. Favete.*

De effectibus Eucharistia.

Idque tripli modo.

2. *Proprio. Dilectissimi Auditoris: advertitis, quem in finem ista differant; nimur ut viam immiti sternam ad materiam, quam tractamus, videlicet differendi de effectibus SS. Eucharistie. Nuper audivimus, quod valde efficax sitas conversionem peccatorum, quod in ordinatis concupiscentiae motus compedit, & quod homini contra relapsum vires supernaturales addat: hodie audiamus, quod peccatori faciem reddit observantium mandatorum, quod illum illuminet in fide, & firmet in charitate, ex quo iterum patebit, quoniam salutaris ac necessaria fit peccatori haccaelisis medicina. Attende. Favete.*

3. *Primo, quis homini observantium mandatorum facilat.*

3. *Conformatio. Sacrafonda Eucharistia peccatoribus conversis faciem reddit observantium mandatorum, huc prima pars sermonis. Quemadmodum cibus corporalis viatori lassato & in fimo dat robur ad prolequendum iter: ita hominem, sicut S. Bernardinus tom. 1. ser. 56. art. 4. facit hoc Sacramentum perseverare in via Dei, sicut ex finem vita. Quando dominus Deus duobus Prophetis Jeremias & Iesaias praeposuit, sed illi diversissimo modo praecepit. Jeremias mandavit, ut populo Israelitico veritatem audi ingratam disseret, annuntiando illis imminentis excidium per Chaldeos, & ecce: tardavi, excusivi, difficultatem obtinens: *Nescio legi, quia pao ego sum.* (*Jer. 1.*) Econtra cum dominus Deus Propheta indigeret, qui eidem populo Iudeo execrationem & defolationem comminaretur, quare, *quem mitem, & quis ibi nobis?* ecce: promulgasse Iesaias tele a hunc legationem offerens repulit: *Ego ego, mitte me;* unde obsecro in duas Propheticas tantas diversitas in obedientia mandatorum? cur Jeremias reculavit, cur Iesaias finis mora acceptavit praeceptum Domini? Legite contextum, & caudam facile inveniencis, aut additam legationem Angelus ignito carbonis, quem de altari locuplo thera, loba purgavit, (*Ila. 6.*) id quod de Jereyma non legitur, & haec est causa, cur ille, non ite mandatum Domini promptissime executus sit. Per hunc ignitum carbonem, sicut Theodoret. in c. 6. *Ila. significans partipatio corporis, & sanguinis Domini;* consequenter nobis indicatur, ex frequentatione SS. Eucharistie observantium mandatorum non tantum homini faciliem, sed omnino gravam, ac amaranam fieri. O quam multi peccatores in turpissimi iurandi, blasphemandi, ludendi, inebranti, procandi, aliquippe contumelibus inventari, cum in facio tribulandi, fieri commonetur, ut tandem vix fibi inferrentur, & manebant damnacionis pericolo egredentur, subfrustri voce, & animo respondunt. Non possum, non possum! amplectantur illi sanctissimum hoc remedium, & experientur facile esse, quod impossibile ducunt. Ad hunc Eucharistie effectum in spiritu illiusse videatur hic ipse*

cus; ita homo Christianus sacro fidei lumine instruatus firmiori gressu in via virtutis progressitur, quam fidei lumine definitus. Sed quomodo hoc donum fidei impetrari optime potest? Percipe quomodo.

6. Peracta Dominica Passionis tragedia duo ex Discipulis ambulatum ibant in castellum, nomine Emmaus (*Luc. 24.*) cum ecce Dei Filius ignotus peregrini specie se illis comitem ad junxit, interrogavitque: qua de re fermochnarentur? repoterunt, fe colloquio magno Prophetam, qui elapsis diebus in urbe Hierosolymitana ad mortem crucis condemnatus fuisset: sperante se illius esse misum a Deo mundi Redemptorem, sed nunc valde dubium esse rumorem de illius resurrectione. His responsis indignatus Christus stultos illos, & tardos ad credendum nuncupavit, explicavitque illis veritas testamenti figuram; ex quibus foliosissime potuissent concludere illum ipsum, de quo sermonem habentem, esse revera Salvatorem mundi. Inter hos discursus appropinquareunt castello, & Discipuli needum agnoverunt suum Magistrum. Verum cum ille ad mensam recubaret, subito aperti sunt oculi eorum: nonquam observavisse, quomodo pol nebulam dispergit, & lucidissimum retinaculum theatrum paulo ante sub vaporibus delicatissimis reducat? Eundem in moren crassis ignorantiae nebulam apud Discipulos disparuit: cognovimus cum autem figura cognoverunt? ex eo, quod accepit panem, bidentis, ac fregit, & portaverunt illi. Ergo fractio panis illuminavit Discipulos in fide vacillantes? Ita est: cognovimus cum in fratione panis. O quam multi sunt peccatores, qui dum ex frequentatis lapsibus quotidie infirmiores sunt, tandem ad nefissimam confusitudinem, & ex confusitudine fere ad necessitatem peccandi deveniunt: in inferno hoc statu, ut conscientiam latraturam sponiant, tandem fidem ipsam in dubium vocant, cogitantque aut dicunt, non omnia esse tam solida pro ut existantur, Deum non est tam immortificorum, ut Christians dannos, peccata carnis esse fragilitates inevitabiles, inferni tormenta esse terribilissima, & aternitatem non esse indispensabilem. O bone Deus! in hanc tandem abyssum probulabunt miseri peccatores, ut dum Dei timorem excusuerint, etiam fidei amittant. Quid remedii illis superest? certe non aliud, quam ut Angelicæ huic Mense sapientia accumbant: ibi cognoscet Deum & res Divinas in fratione panis, ibi eternas veritates, que hominem in viam salutis dirigunt, solidius quam in libris, in scholis & universitatibus addiscat: Nonquam sic cognoscit JESUS, quam in fratione panis, ait S. Eucherius Homil. de Deitate. Eccl.

7. Luculentum hujus rei testimonium habemus in vita Sacerdotum, qui licet ab omni litteratura profusus alieni fuerint, scholam pulvarem parum glutierint, cerebri asumine haud præminimunt, libros nec legerint, nec scripserint: tamen in rebus fidei admirabile lumen altissimumque scientiam possederunt. Sancta Ger-

tudis triginta trium annorum Virguncula (*Vite S. Gertrud. 17. Mart.*) adeo erat a Deo illuminata, ut arcanos Scripturæ, quam fere totam memorie tenuit, sensus mira claritate explanarit. Sancta Catharina Senensis (*Vit. S. Cath. Sen. 30. Apr.*) tam excellenti rerum Divinorum scientia pollebat, ut in tumulis difficultibus Theologici a litteratissimi quibusque consilio fuerit adhibita. Sanctus Didacus Seraphici Ordinis Frater Laicus (*Prop. Aug. 13. Nov.*) mira Dei profundebatur, adeo ut de rebus caelestibus literarum expersus mirandum in modum, & plane Divinitus loqueretur. Idem legitur de Sancto Francisco Seraphico, & plurimis aliis: ideo quero, quo Doctore, & qua in schola hæ similes animula tam profunda agitatio res fidei, & mysteriorum obcurbitatam penetrare dicuerunt: Non alia, quam Schola Eucaristia; præterquam enim, quod frequentissime, & tenebant SS. Synaxum sumptuosa, continuo templis cum Deo Eucharistico conversari sunt: cum igitur Moyses una unica vice in monte sancto cum Deo collocatus radios effectus est, quid mirum, quod anima cum Deo Eucharistico sine fine converantes sublimissimum rerum calefactum scientiam adspicerent?

8. III. *Tertio*, quis illum in charitate firmat.

9. Sacrofæcta Eucharistia inflammat hominem in charitate, ita denique liqua tertia pars. Situs ignis, cum materiam spem invenerit, omnia in suam naturam convertit; ita Deus, quinque est consumens, in hoc Sacramentocharitatis communicat nobis ardentissimam charitatem. Hinc illi certe, qui post facias communionem iterato receptas, tepidissimum remanent, ad omni sancti amoris affectu tam erga Deum, quam erga proximum alieni sunt, atque in vindicando scelerum suorum confusitudinis eandem sentiunt difficultatem, dubitate merito posse, ut ad sanctissimum hoc convivium condigne unquam accesserint.

9. Inter alias visiones, quas Apocalypticus Vates aperito calo confixit, & illa erat, quia in medio throni, & in medio senitorum vidit Agnum flammam, tanquam occidum. (*Apoc. 1.*) Per hunc Agnum intelligi Chilum Dominum in SS. Eucharistia Sacramento, psalmi affirmant faci Interpretes: hic faceret populo ad communionem accedit sanctam Hostiam exhibens ut parere solet illa verba: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Stantem vidit S. Joannes hunc Agnum, ut indicaretur, Chilum Dominum in hoc Sacramento stabiliter, perseveranter, & ad finem mundi ulque ad nos perfitterum. Quasi omnium vident, ut indicarent, illum, sicut prima vice erat modo in cruce sacrificatus est, ita quotidie modo in cuncto in altari immolari. Hac intellectu uteamque faciliter sunt: verum illud & mirabile & imperceptibile videtur, quod sanctus Propheta cumdem Agnum paulo ante leonem nuncupet: iesce leo de tribu Iuda-aperte librum & sermone agnus eius? Si Christus Agnus est, quomodo leo?

Ieo? si leo, quomodo Agnus? Agnus mansuetus est, leo bellulus. Nimirus, licet hic memori mihī mentem explicare: video facer textus figuratior logii de SS. Eucharistia tam extra, quam intra omnia, id est, tam quod se, quam quod nos: Christus in Eucharistia quod fecit Agnus mansuetissimus pro salute humani generis oculis: quod non vero, communicantes quasi in leones, ignem [piranes] transformat, confortaque ut contra infernales potestate generale pugnemus. Dicitur, leonem tam ardentem, igneumque spirare halitus, ut cum volucem & gallum gallinaceum efficiat, illum momento deplaret. Eundem in morem vult Deus, ut post communionem contra mundum, carnem, & demonem ignem spiremus. Qualem autem ignem spire, non potest, at vincamus? Ignem amoris, quo nihil est diabolus terribilis. Non ex me ita loquer, sed ex S. Chrysostomo Homil. 45. in Joan. qui hanc mihi cogitationem fugitibus illis: *Tanquam leonis ignem spiram illam non recessimus, terribiles diabolos offens.*

10. De Egyptiæ scribit Galatius, quod omni inter ceteros Deos suis, Agnum flammis circumdatu[m] adorarint. O quam longe verius, & sanctius Christiani in SS. Eucharistia adorant Agnum Divinum, qui flammis sancti amoris circumdatu[m] similes flammis in cordibus communicanum excitat. Expertus est S. Philippus Nerus, qui lepe capiuit, dum sanctissimam in templo adorabat, cælesti fulgere coruscare, & radios in omnem partem diffundere coepit, tantisque erat animi ardor, ut cor intra precordia exsilea duas costulas illi confrigeret, ad dilatandum amoris patrum. Expertus est S. Franciscus Xaverius, qui inter sacrificandum multitudines flammis in aera elevatus est; ita operante signe charitatis qui non minus igne naturali sum tendit. Expertus est S. Theresia, qui vel Christum in SS. Eucharistia adorans, vel lunam tanto amore ardore elangueare solebat, ut merito cum Seraphino cor eius ignis jaculo transverberante pingatur. Expertus denique est Puer illa Turcica, de qua P. Rho. illa, quamvis effet a Mahometano parentibus progenita, tamen Divina gratia, quæ mirabiliter operatur, eo innocentia statu conservata fuit, ut nullu[m] unquam lethali pectato, quod legi naturali repugnaret, inimicam contaminari. Aliquantum multatis vestibus ingressa templum Christianorum vidit ibi, admirataque est illorum devotionem, quia sanctissimum hoc Sacramentum sumebant, quia immo ex innocentia ignorantia accedit & ipsa ad altare, ac facram communionem accepit. Mirum dictu[m] tantum amoris incendio erga Deum exardescere coepit, ut alta voce facias baptismi undis ablui, quia incendium reflit, & petierit. Baptizata est, vitamque duxit pietatis, & conscientia supererat, quamvis prolixus describere possem, quomodo inimicis pisiones compescat, a peccatis & tentationibus præferret, gratiam tam habitualem, quam actualis augeat, in timore Dei confirmet, cum Christo unita, ad mortem roboret, & pignus beatæ immortalitatis conferat, immo etiam quod corpus morbos deparet, a periculis præterferret, contra demones & præstigiis defensat: quamvis inquam, hæ omnia prolixis discursibus dilaudare possem; tamen, quia utilissime centeo effectus Eucharistie experiri, quiam admirari, omnis his omnibus deinceps declarare constituit, quia ratione SS. Communionis, devote, ac utiliter obeunda sit. Com-

plex.

11. *Epilogus.* Certissimum est, quod sicut ignis naturals, ita & sanctissimum hoc amoris Sacramentum operetur secundum dispositionem recipiens: ignis non adurat glaciem, lapidem, lignum aquosum & alia id genus; ita Eucharistia non caletat cor indispositum. Patriarcha Moytis in montem vocatus (*Exod. 14.*) sex diebus a densa nebulosa obumbratus & primum septimum ad Dei aliquum admisimus est. Quia de causa? Ideo responderet Venerabilis Beda (*hic*) ut iterum ab omnium humano conforto separatus condigne se preparamaret. Deum immortalem! si ad locumq[ue]am inter nebulas non tam ipsum Deum, quam Aquilonem, qui pro Deo loquebatur, tanta præcessit preparatio, quanta oblectro, non modo ad allocundum, sed etiam ad falecipendum intra se Deum præcedat oportet, quomodo ergo hac preparatio constituta esse debet? Habe pietiam, mi Bonæ: quamvis de SS. Eucharistie effectibus plura adhuc differunt supererant, quamvis prolixus describere possem, quomodo inimicis pisiones compescat, a peccatis & tentationibus præferret, gratiam tam habitualem, quam actualis augeat, in timore Dei confirmet, cum Christo unita, ad mortem roboret, & pignus beatæ immortalitatis conferat, immo etiam quod corpus morbos deparet, a periculis præterferret, contra demones & præstigiis defensat: quamvis inquam, hæ omnia prolixis discursibus dilaudare possem; tamen, quia utilissime centeo effectus Eucharistie experiri, quiam admirari, omnis his omnibus deinceps declarare constituit, quia ratione SS. Communionis, devote, ac utiliter obeunda sit. Com-

paret frequentes, quia rem declaramus, ex qua ut maxime salutis nostra negotium dependet.

CONCEPTUS XLIV.

Quoniam SS. Communio fructus, & utiliter sumenda sit.

Qui manducat hunc pameum, vivet in eternum.
Joann. 6.

SS. Eucharistia Sacramentum nil predest sine nostra cooperazione.

Es iste in urbe aliqua extare pharmacopeam praefantissimum omnibus medicamentis affluenter instruunt, non ramen ideo convalefacteager, qui flumachum pestiferis humoribus refertur habet, aut eodem humoris felicitate evomitos pertulerint reborer. Esto solem innubis & fudo cum lucere splendidissimum, non tam iluminabit cubiculum, quod oculis valvis studiose obtemperatur. Esto loci fluere fontem limpidissimum, non illi tamen refingue stitum, qui ex mera disidia, ac fastidio aquam haustire neglegit. Advertitis, Auditores, quot tandem his similitudinibus? Nimurum SS. Eucharistia est spiritualis pharmacopea, valde efficax contra omnia animi vita, non tamen sanat indigos, id est eos, qui cum peccati mortalis conscientia accedunt, aut post imperatae anima sanitatem factum item ad primitiva feliciter revertentur. SS. Eucharistia est sol lucidissimum calefictus radix illustrans animas, non tamen illuminat indeutos, id est eos, qui sine preparatione, sine devotione, sine gratiarum actione desperanter ac per funeris hoc Sacramentum usurparunt illius efficacia obstatum ponunt. SS. Eucharistia est fontis saluberrimus, fluens in eternam animarum salutem, non tamen prodest tepidis, id est illis, qui ex mera negligenta, aut spirituali fastidio ad modum hanc Angelicam rarissimo accumbunt, aut, prout haud pauci sunt, de anno in annum differunt. Mi Christiane, vis saluberrimas SS. Eucharistia operationes, quas sancti Patres immensis laudibus celebrant, nimurum quod vitia extinguit, quod communiantes calefit fastidio imbuat, quod illum contra tentationes invincibilem reddat, & ut verbis Chirilli in initiali themate adductis loquar, quod vitam conferat eternam, vis, inquam, has operationes experi, scito, vel maxima tua cooperatione opus esse. Inipio hodiernum Evangelium (*Matth. 5.*) ibi Christus expre docet, etiam minus ad altare deportatum non fore acceptum, nisi prius cor ab omni rancore emundetur. Vis plura? Interroga hac super te sponsam: Illa quādūm per plateas, per vigiles, per labores facili vagabatur, plena erat inquietudine: tandem sub umbra confedit, & tunc fasciat, quod fructus eius suo guturi dulcis fuerit. (*Can. 2.*) *San. umbra illius, quem defiderat, fidi, & fructus eius dulcis gemitus meo.* De votis Richardus a S. Laurentio hunc textum allegorice expones, per fructum intelligit figuram SS. Eucharistia, per seipsum autem sub umbra abstinentiam seu confessionem a

vitis: quādūm anima in tepiditate, in mundi voluptatibus, in amore creaturarum, in luxuriantate circumferat, fructus Eucharisticus non illi videtur dulcis: cum autem fedet sub umbra, fid est, cum a vitiis quisicit, & ad celestia auctum erigit, tunc sentier supernas cibis Divini delicias. Recitamus verba laudati Autoris *15.* de laud. Virg. c. 7. *Sub umbra illius sedi:* in hac felicitate naturae regales, ut quisque perverso agere, ut sic sentitur dadeo, & fructus corporis, & sanguinis eius, quo reficiuntur.

Nostra autem cooperatio in hoc consistit.

a. Proposito. Quares modo: Quomodo sub umbra federe? quomodo efficacia SS. Mysterii cooperari? clarissime, quomodo illud sumere debo? ut fructus & effectus dilaudatos fecit? Respondeo, tenties, si digne, si devote, si frequenter accedas. Nota has tres voculas, *Dignus, Devote, Frequentier,* in eis enim consistit materia, & simul divisiō hodierni sermonis. Attendeite! Favete.

§. I. *U. digne, id est sine peccato.*

3. Confirmatio. In primis operam da, mi Chirilli, ut Digne accedas, hoc est, abfque conscientia peccati mortalis. En hac sacra tribunali! ibi datur lavacrum ad abluidas animas fortes, ita peccatae faceroti fine fuso exponenda, & sacramentali absolutione delenda sunt. Verum in quem finem discurre rit? an ergo dantur Christiani, qui in statu iniunctio Dei sanctissimum hoc convivium ulturare proufumunt? Ah! dantur quam plurimi, sit A. Sanfelius in *Cor. II.* Atque hujus generis sunt, qui perniciose vescundata grave peccatum in conscientia reticent, qui in veteratum odium contra proximum in corde retinent, qui bona in iuste parte, lēpīs moniti, non reficiunt, qui in occasione proxima vivunt, qui in vincendis confructibus ne minimam quidem yim fibi inferunt, & alii similes. O quantum injuriam inveniunt peccatoris Deo. Eucharistio impinguunt, quia Arcana cum Dagon, lucem cum tebris, Chirillum cum Belial, Deum cum dialabo, summam fanatitatem cum summo impetrante in eodem corde conjungunt! Audi quid Caius 1. c. 5. perhebat: In Galliarum regno Sacerdos peccator (cheu! quam inale convenienter faceroti, & peccator:) licet effici pudicimini reus, tandem in nocte Domicie Nativitatis autem eff perfolatis de more Matutinis ad altare accederet, & sanctissimum Misericordium celebrare. Consecratione peracta (prostigium admirabile!) candidissima columba, ipso faceroto apicente, supra altare descendit, totunque fratratissimum, quod erat in calice, sanguinemebens rostro sua hostiam abfavit, & avolavit. Sacerdos videns sit territus, & perplexus, propter circumstantem populum Misam quoad verba & signa complevit, quin imo sub aurorum, & dein de die, ne populo suspicione sui mali status faceret, etiam alteram & tertiam Misam celebratus ad al-

tarum

De Communione fructuose sumenda.

ab exitu captivitatis, cum moraretur in deserto Sin que carnes Aegypti appetere, & contra Deum conqueri aulus est? omnino aulus est, & tamen ibi non legitur tuisse a Deo punitus. Quaflo cur non? an primum illud peccatum fuit levius, quam alterum? S. Cyrilus Alexandrinus loquente me interpellat, atque: sine dubio primum peccatum fuisse levis, alterum gravius: quare? quia ante primum peccatum nondum impetraverant Manna, seu panem suauissimum de celo depluui, quod tamen impetraverant ante peccatum secundum: appetere carnes, & voluntate Dei se opponere ante gustatum Manna erat delictum adhuc uterque tolerabile: verum idipsum facere post degustatum caelestis cibi dulcedinem, delictum est atrocissimo supplicio dignissimum. Verba S. Cyrilli 1. 3. in Joann. c. 34. statu ita: *Hoc, ut noli videbas, causa est, quod nam pacem calorem adhuc non receperant, propria sensu digni erant: postea vero quam Dominus fruerantur, tunc iuste acerbis doloris supplicia.* Hac Scriptura figura non indiget multa explicatio: Manna erat Symbolum SS. Eucharistie, quisque ergo post degustatum caeleste hoc Epulum proufumperit pristina restringere peccata, cheu! idem metuant, quod Israelites experientur corpore, & anima!

**§. II. Deinde, ne devote, id est cum insig-
nitione exercitio.**

**5. Secundo operam da, mi Christiane, ut as-
cendas ad te: non sufficit expiare animam reatu peccati, sed insuper requiritur excellentissi-
marum virtutum exercitatio, videlicet fidei, spei,
charitatis, humilitatis, sancti timoris, aliamque.
Vis futuram infractionem percipe a si-
stenti: SS. Eucharistie Communio quia anonomati-
tice vocatur *Mensa Anglie.* Quare? Ex dupli-
citate causa, tum quia communicantes Angelorum
infat mundos esse oportet, tum quia sancti An-
geli, si passionis obnoxii essent, revera hanc
Communionis felicitatem Christianis invidarent.
Pingamus ergo, in hoc templo adesse Angelum,
humano corpore velatum, cumque ex Dei pri-
vilegio ad faciem Communionem accederet.
Deum immortalis! quanto devotionis fervore
facrificissimum opus effet perfoluturus! quis ex-
plicit aspirations ardentissimas? quis explicit
orationes jaculatorias & fundo cordis prodeuntas?
quis explicit amplexus animi sponsum in-
time complectens? quis explicit gratiarum
actionem, & admirationem cum stupore tanta
Bonitatis? quis explicit purissimam oblationem
& resignationem in manus Dei? quis tandem
explices omnium creaturarum, in calo, & in
terra existentium ad laudes Dei invocationem?
Hoc ad intra: ad extra autem quid putas vi-
deres, mi Christiane, in Angelico hoc Eucha-
ristie conviva? an existimas, quod in onnes
templo angulos circumspecturas, quod alios ad
alium, & garrulitatem provocauris, quod in-
fidentes compunctiones facturas, quod absque
reverentia, & morum compositione accelfu-
rus,**

Clavis Speciei. Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

L
rus,

BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS RAVENSTEINIANAE
RAVENSTEIN

rus; quod demum deglutiit SS. Holtia sine gravium actione mox a templo ad seculares nugas eruptum est? Nulla ratione! videlicet oculi humidi defixi; videlicet manus ad cœlum elevatas; videlicet faciem timore ac tremore plena; videlicet humiliacionem maximam; videlicet inauditam, talemque morum modeliam, quam nemo nostrum sine lacrymis, & affectuacione posset inueniri. Dixi, mi Christiane, ex hoc Angeli paradigmatis, quomodo devoit uta in sacra Communione constituta esse debet: non peritut uta, ut alta voce preces, & supplex ingemescas, aut pronus in faciem te publice humi proferendas; haenam nugogettulationes plerique obtemperantur. & alii in suis devotionibus in peditamento sunt: id a te peccatum, ut ad intram recollectione, qua vales maxima potentias anima in obsequium Dei Eucharistici impendas, ad extra autem in sensibus corporis modelium, in statu Angelorum spires. Id si agas, non credis, quantum Deus tuus ejusmodi Communione delegetur. Audi difformum notatum dignum!

6. Est plane admirandum, Schumanus intellectus imperceptibilis, cur Dei Filius in ultima cena Sanctissimum Sacramentum infusurum, tam clare prouiderit enormes iurias sibi in illo irrogandas? Pravidit, quod in pauperibus, praderim ruralibus Ecclesiis in vili tabernaculo, in vase stannae aut cupro, saepe abique lumine asperandus; pravidit, quod in hoc suo carcere derelictus, ac solitarius saepempernotato septimana a nomine hominum visitandus; pravidit, quod a tepidis Christianis perfunditur ac negligenter abique ullo devotionis fenufumendus: pravidit, quod a peccatoribus in celeratum cor, quo maler in forida lacuna, aut serpentinio jaceret, sacrilege coniundens: pravidit, quod ab hereticis contemptu ad decumanis blasphemis impetuendus: pravidit, quod a magis & sagis in nocturnis conventibus padibz concundendus: pravidit, quod a Iudeis putigibus, ac cultris confundendus: pravidit, quod a Donatistis hæresiarchis Urbano Formensi, & Felice Idicrente canibus proficiendis: ut paciscolam, pravidit, quod in Pan Eucharistico ferre crudeliori passione, quam ante in carne mortali, persequendus esset. (Marchant. Cantic. Mys. tral. 4. lxx. 10.) Et tamen, ah! & tamen lacromatum hoc mysterium infundere adeo non omisit, ut interposita Divina auctoritate se obtrinxerit, quod ad verba consecratio Sacerdotis, sub speciebus panis & vini se obedientissime sistere velit. Quoqua de causa? cur Dei Filius usque adeo in deliciis est, effe cum filiis hominum, tam inhumanis, tam impensis, tam crudelibus? Profecto hujus rei ratio, pro nostro imbecilli intellectu, dari hand alia potest, quam quia Christus Dominus una digna, devoit, quam sancta Communione plus quadammodo delectatur, quam omnibus iurias ante recessis offendit. Ea mi Christiane, quantum gratiam apud Deum tuum inire valcas, per unam devoutam Communionem!

§. III. Denique ut frequenter, id est singulis saltem mansuets accedamus.

7. Tertio denique, mi Christiane, operanda, ut accedas frequenter; nisi enim SS. hoc Sacramentum cum iterata frequencia uiuperes, citio devotionis fervorem amites, aut omnino, quod Deus avertat, invalecentem tentatoris in peccata lethalia proures. Assertionis probatio nemi subministrat figura Scripturistica. Dominus Deus, ubi Patriarcham Moyse in fructu de adficando, & exornando tabernaculo, inter alia praecepit illi; (Exod. 25.) ut pararet mens auream, in qua calidi panes propositionis collocarentur. Quoterant eis modi panes; erant numero duodecim. Et quanti ponderis? appendebant, at Cornelias a Lapide, tredecim cum dimidia libras. Ergo mens debuit esse valde ample & sparsa? Nulla ratione, habebat in longitudine duos cubitos, & in latitudine unum. Quomodo ergo panes tam magi ac ponderosi locutus in ea habere poterant? opportune, quippe panes, ut annotat Abulensis, his q. 28. ponebantur non dispergit, sed cumulatim: ex una parte sex, ex altera iterum sex, unus super alium impositus jacebant. Cur unus super alium, cum non unus penes alium? quia voluit Deus, ut proprieatem panes collati, coramque calor, quamdi fieri poslit, conservarentur, ad quod valde conductus panes ponit supra se, quia iusta se positi cito refrigescunt. Quid nobis infinitarum figur? S. Hieronymus, Cyrillus, & Damascenus agunt, ap. Bar. ferm. 62. n. 23. per panes propositionis symbolizari sanctissimum Altaris sacramentum: si igitur, mi Christiane, Divini amoris calorem in corde tua conferaveris desideres, neceps et, ut Panem Pani, id est, Communionem Comuniones addas, & quidem duodecim, id est, ad minimum sufficiens annis mensibus; si minus facies, charitatis, & devotionis ardor facile intercepit, & extinguitur. En quam pathetica has figura scripturistica tibi communio menstrus commendetur.

8. Quid si non moveat utilitas propria, moveat te saltuum aliena? scis quanam, & qualis? Interrogo ex te, nonnihil fodilis es SS. Confraternitatis Corporis Christi, & sacratissimi Rofari? Nonne fratibus ac sororibus hujus alii fedoris ex induito Pontificis concelestem est, prima Dominica cuiuslibet mensis per usum venerabilis Sacramenti lucrari posse indulgentias, plus defunctorum animalibus per modum suffragii applicandas? O quam ardentis desiderio anima in agis ergafulodentis expectant a te huc obsequium? O quam miserabilis vox ac lacrymis clamant, rogant, supplicant! an denegabis illis auxilium? an delotulas reliquias? an famem, qua erga Panem coelestem feruntur, non mitigabis?

9. Dicis fortasse: mea commercia id non admittunt; oportet negotiari, ratiocinari percurere, litteris responderem, itinerari, debita exigere, & que sunt similia, ut uxori & familiis

lia de vita consulam! O ineptum te, & in fide imbecille! Potius quondam Arca Testamenti (1. Reg. 6.) domum Obededom tam abesse benedictione felicitare, ut opum, fragumque abundantia affluerit, poterit & tibi tam largam conferre felicitatem, quemlibet ut per labores & industrias tuas integris annis & lustris non affueris &c. Cum incarnatus Dei Filius ad ripam Galilai maris ambularet, vidit ibi Petrum & Andream pescatui vacantes: vocavit illos inquires: Vnde post me, faciam vos pescatores hominum. (Matth. 4.) Ex hac ratione loquendi clare deducitur, quod Christus Dominus homines pescibus comparat, & conquerenter, quod inter hos & illos datur communia analogia & similitudo: in quo autem constitutis hanc similitudinem: an in hoc, quod sicut pescis amari pelagi innatant, ita homines in hoc mundi mari innumeris amaritudinis circumclusi vivant? an in eo, quod sicut pescis minores a maioriis devorantur, ita inferiores conditions homines a magnis & potentibus faculti opprimantur? aut deumini in isto, quod sicut pescis extra aquas vitam tueri non possunt, ita homines extra fratrem gratia Divine anima temus mortui fini? Relinquo his similitudinibus suum pretium, & aliam qualitatem pescium in te, mi Christiane, requiro. Narrat Agapitus in Viat. p. 1. titulo Arx. Ferentia in cuiusdam Principiis horum de domum deambulatorum, & justa domum pescis fevivarium, cuius incolae pescis atque fueliciti sunt, ut licet tota die in fundo habeantur, dato tamen signo certa campagna gregatim ad litus emantur: ibi infecto pane pascuntur, & postquam pabulum abunde receperunt, iterum in nostra fundi latubula recidunt. Hanc ego pescum indolem in te requiro, mi Christiane, poteris mea pace per duas, tres, aut quatuor septimanas in fundo tuorum negotiorum hærezare, poteris labore, itinerari, emere, vendere, & familiam nutrire: at cum audis majorum campanam pro communione meostram in foliatum portantum animarum pulchri, enata & curis fancularibus, confitere, communia, misericordias amicas sicueris, & tum iterum majori cum benedictione, feliciorque succesu ad tua deputatio rediris. Hoc a te exigit vita p. Christi ne, & amor erga defunctos!

10. Epilogus. Jam ut coridrom cum insti connectam, repeto verba Christi prothematice adduta: Qui mandauit bone vestrum, vivere in aeternum. (Judas. 6.) Vix mi Christiane, vivere in aeternum? Nota, quod non qualisque manu ducatio promissum hanc felicitatem tibi tribuat, sed requiritur, ut si Digona, Devota ac Frequens. Digna erit, si prius ferri, integraque confessione animum ab omni reatu peccati letalis expurges, item si postea non amplius ad veteres scleratas fondes revertaris. Devotissima, & tam intensa anima potuisse, quam exterius corporis sensibus Anglicam modellatam, fervoreque spires. Denique Frequens erit, si singulis ad minimam mensibus accedere, & placu-

Probet autem seipsum homo, & sic de pane illud edat, & de calice bibat. 1. Cor. 11.

Sacra Communione operatur secundum proportionem preparationis.

1. CUM Dominus Deus Patriarcham Moyse, & hoc mediante populum Israeliticum circa ritum, & ceremonias comedendi Agui Pachalis instruxit, inter alia discrete illis praecepit: Non comedetis ex eo crudum gallu. (Exod. 12.) Hoc praeceptum est plane admirabile, quia videtur inutile ac superflueum. In realitate erant politica gens, ad omnem moram culturam composta; non igitur erat periculum ut carnes crudas more barbarorum, aut ferarum devorarent, præfertim in actione tam laeta, qualis erat eius Agni, & debitis Pachalis celebratio: Cur ergo hic super re Divinitus admoneatur? Doctissimum Abulensis q. 18. in 26. Matth. relatio leprosa litterali grande mysterium ex hoc Scriptura loco eruit, inquires: Per eum Agui Pachalis intelligit SS. Eucharistia sumptuosa: sicut ergo dicitur ille crudam carnem devorare, qui nullam circa illam dispositionem, aut preparationem primit, ita cruda deglutiit Corpus Domini, qui illud ab aliis cibis non discernit, nec majorem preparationem ad sumendum SS. Eucharistiam adhibet, quam domini ad lumen præfundit adhibere solet. Ex qua similitudine ulterius sequitur: sicut carnes crudeles seu incœcta, stomachum gravant, nauseam provocant, vomitum creant, & morborum, ac febrium causa sunt: ita SS. Eucharistia Epulum fine convenienti preparatione sumptum plus nocet, quam prædicta: hinc mirari non debent illi Christiani, qui recte ex confessione fine omnium devotionis intertinunt ad Menlam Communicantum prorampant, mirari, inquam, non debent, si iniquis illos fructus non experiantur, quia sancti Patres de Eucharistia Sacramentorum solebant esse secundum dispositiōnēm & preparationem suscipientium, at S. Bonaventura, ap. Lohner. Rish. V. Communio §. 7. n. 8. Eheu lamentatur forte nonnemo: egoties, ac cotiles ad faciem Synaxis accedo, nec tamen corpore aut anima melior evado? Quid mirari, mi Christiane? culpa est penes te, non penes Sacramentum, utpote copias eius proportionantur